

kritická gramotnost

Obrazová příloha

TÉMA: OBOROVÉ ČTENÍ

LEKCE: JÁ, ČLOVĚK

LEKCE: STRATEGIE LOVU VODNÍCH PTÁKŮ

LEKCE: VÝSTRAŽNÁ ZBARVENÍ ŽIVOČICHŮ

TEXTY DO VÝUKY: ELEKTRICKÁ ENERGIE

ROZHOVOR: LÍDA FIDLEROVÁ: VÁŽNÁ VĚC, TEN REFLEKTIVNÍ DENÍK

Pomáháme
školám
k úspěchu

Lekce: Já, člověk

Použité texty z knihy Já, člověk

STEHLÍKOVÁ, Olga. Já, člověk. Ilustrovala Nikola LOGOSOVÁ. 1. vyd. Praha: Albatros, 2021. ISBN 978-80-00-06188-7.

Jsem prej zlej

Odmalička mi říkali, že jsem takový divný dítě, že se pořád čeká, co provedu. Většinou se mi to tehdy stávalo náhodou. Zamazal jsem si kalhoty nebo jsem mluvil moc nahlas. Občas jsem někoho na hřišti praštil, protože mi něco sebral nebo mě naštvalo, že se dlouho houpe na houpačce, nebo jsem měl pocit, že má hezčí hračku. Ale to jsem byl děsně malej – to se přece nepočítá! Postupně jsem se ale naučil, že když jsem teda podle všech zlej, tak zlej vážně budu. Začal jsem ubližovat spolužákům, posmívat se jim, schovávat jim věci a znemožňovat je před ostatními. Časem se mě začali všichni bát, takže jsem měl od té věčný kritiky klid. Utvořila se kolem mě parta kluků, co se mi chtěli zalíbit a připadal jsem jim silnej. Tak jsem se snažil silnej bejt. Vlastně bych chtěl bejt hodnej, ale už mi to nejde.

Jsem na ulici

O domov jsem přišel, protože jsem neměl práci a nemohl jsem zaplatit nájemné za byt. Jsem sám a nemám rodinu, takže jsem neměl kam jít. Můj domov je ulice. Žiju z toho, co lidi vyhodí. Můj majetek je to, co mám na sobě, pak mám ještě sirky, batoh, nůž a spacák. Ten už mi ale mockrát ukradli. Těžko hledám místo, kde bych se zadarmo najedl nebo umyl. A tak vypadám o dost starší, než jsem, a asi smrdím. Už to necítím. Nejhorší je to v zimě, nemám se kam schovat. To lehávám v kanalizaci, tam totiž hřejí trubky s teplou vodou a dovnitř tolik nefouká a nesněží. Když se mi podaří najít a prodat nějaké staré železo nebo papír, tak si hned koupím pití. No, alkohol. Zahřeje mě, když je zima, a chvíli díky němu zapomenou na to, jak špatně žiju. Na ulici jsem si našel i pár kamarádů, ale to víte, každý se stará hlavně o své vlastní živobytí. Bojím se, že ulice už zůstane mým životem napořád.

Jsem paříč

Často nevím, kdy je den a kdy noc. Jídlo si objednávám přes internet, ale často se taky najíst zapomenou. Pařím hry tolik hodin denně, že to nepočítám. Naši ví, že mi mají dát pokoj. Jsem zavřenej ve svých pokoji se sluchátkama na uších, takže o ničem nevím. Ať si dělají, co chtějí. Občas se mě snaží vytáhnout ven, ale to mě akorát štve. Dokázal jsem už propařit i několik dní v kuse. Zdržovalo mě akorát chození na záchod. Někdy mnou máma zatřepe a řekne mi, ať se jdu umejt, že už smrdím. Většinou ji jen tak odbudu. Táta mi zkoušel sebrat kabel od kompu, ale rozmlátil jsem nábytek v obýváku, tak už to nezkouší. Míval jsem kámoše, ale teď už si jen občas napíšeme na chat nebo si spolu zahrajeme na dálku. Nepotřebuju nikoho vidět, navíc jsem už skoro přestal chodit do školy. Je mi to jedno. Hraní je můj život.

Jsem v depresi

Ráda bych byla veselá nebo aspoň v klidu, ale nemám takovou povahu. Připadá mi, že svět je složitý a není možné mu nikdy porozumět. Mívám pocit, že se blíží katastrofa – a teď se o ní navíc i mluví a mně vážně připadá, že je na spadnutí. Těžko hledám východisko, zdá se mi totiž, že žádné není. Nejsem si jistá, jestli mě někdo má rád a jestli někoho mám vůbec ráda já. Často v noci špatně spím a budím se k ránu. Někdy mám zase pocit, že bych mohla prosperat celý den, že nemám sílu ani vstát z postele. Deprese mě přepadla už potřetí. Většinou mi nakonec pomůžou léky – ty mi odlehčí. Jinak je to tíže, veliká tíže. Jsem ráda, když vím, že mám kolem sebe lidi, kteří mě podpoří a budou mi nablízku, i když „nemám dobrou náladu“. Ona to totiž není jen nějaká nálada, víte? Tu bych mohla snadno změnit. Přeju si, aby mě život zase bavil – jako vás.

Lekce: Já, člověk

Použité texty z knihy Já, člověk

STEHLÍKOVÁ, Olga. Já, člověk. Ilustrovala Nikola LOGOSOVÁ. 1. vyd. Praha: Albatros, 2021. ISBN 978-80-00-06188-7.

Jsem kluk, ale narodil jsem se jako děvče

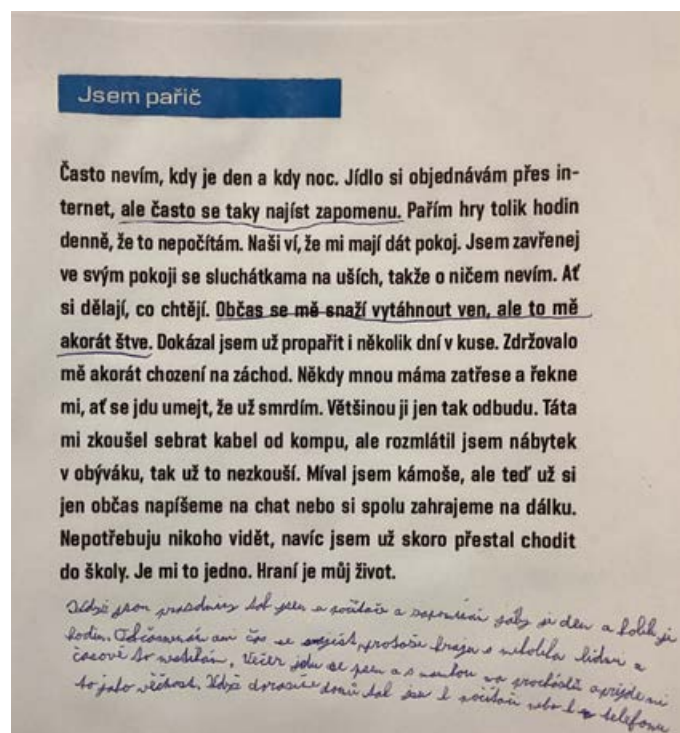
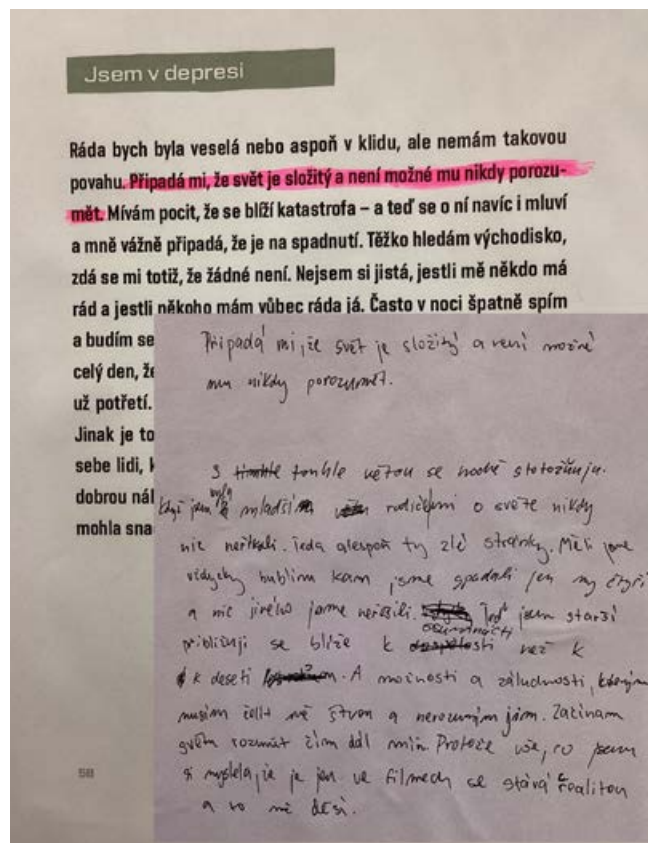
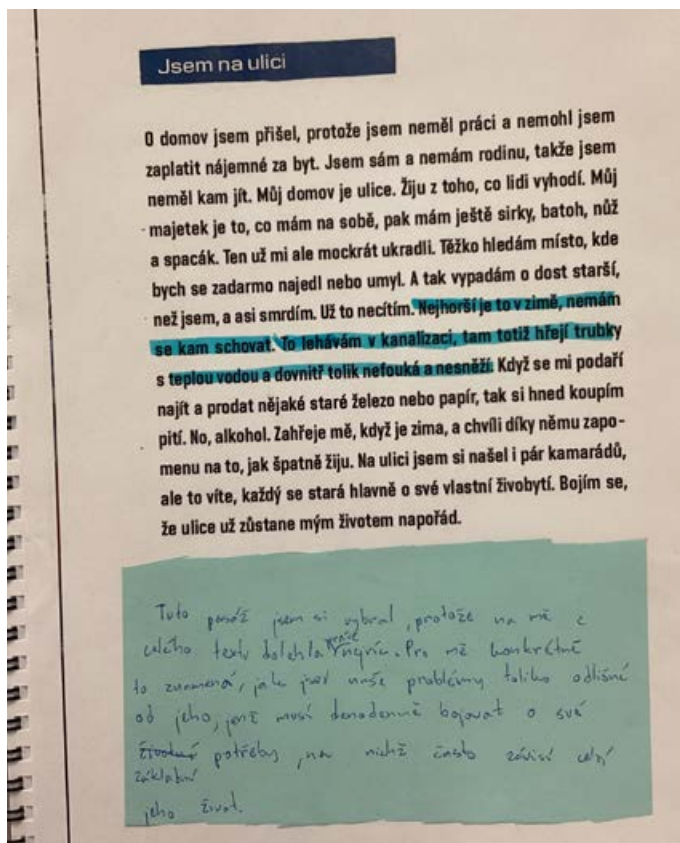
Od narození si o mně mysleli, že jsem holka. Já jsem ale kluk, jen mělo mám pořád ještě holčičí. Snažím se ale jako kluk co nejvíc vypadat, protože pak se cítím víc sám sebou. Bylo pro mě moc těžké už jen na to přijít, smířit se s tím, a hlavně – říct to lidem, na kterých mi záleží. Často se na mě lidi na ulici nebo u nás na fa-cultě dívají divně, protože podle nich vypadám zvláštně, ale já jsem konečně skoro spokojený – stálo mě to hodně sil. Už brzy budu mít snad i jméno, které ke mně bude patřit mnohem víc. Vydobýt si to pravé jméno v naší zemi znamená boj, překážky a omezení. Leďte se, pokud se ve svém těle necítíte. Věřte, že my, co jsme takhle odlišní, jsme si to nevybrali – a ze všeho nejraději bychom byli, kdyby naše tělo bylo v souladu s tím, kým se cítíme být. Už od narození.

Jsem albín

Narodil jsem se v Tanzánii, v zemi, kde je většina obyvatel velmi tmavé pleti. Když se u nás narodí dítě bílé kůže, je to vždycky špatně. A to jak pro dítě, tak pro jeho matku, a prokletí se s dítětem táhne až do dospělosti. Být albínem – bílým mezi černými – není jen vrozená vada. U nás se totiž albínům velmi ubližuje, pronásledují nás. Naše kůže je velice citlivá na horké sluneční paprsky, které na ni dopadají celé roky. Reaguje pak onemocněním, na které v bolestech umíráme. To nejhorší je ale být odmalička pronásledován za něco, co jste nezpůsobili. Řekli byste, že problémy s odlišnou barvou pleti mívají spíš jen tmaví lidé mezi světlými. U nás je to obráceně: albín je považovaný za nečistého a nebezpečného. Naštěstí se my albíni sdružujeme a pomáháme si navzájem. Mezi albíny jsem našel svou druhou rodinu, protože má matka se mě kvůli mé barvě kůže zřekla. Kdyby mě ochraňovala, doplatila by na to ona i mí sourozenci. Mám jich osm, a žádný z nich není albín. Jen já. A to je můj život.

Lekce: Já, člověk

Žáci si podle instrukcí vybrali text, přečetli, barevně označili pasáž, která na ně zapůsobila, zapsali komentář a vysvětlili, proč si pasáž zvolili. Své komentáře pak dobrovolníci zveřejňovali.

Lekce: Já, člověk

Učitelky vybraly 10 otázek ze Smysluplných rozhovorů, ze kterých si pak žáci sami volili ty, na které chtěli skrze svou postavu odpovídat a nechat ji promlouvat.

• Když se na mě podívají řeknou si další co takhle skončit kvůli chlastu nebo hazardu na ulici. Nemá to tak. Většina lidí si nervě domní že osob může vyladit na ulici kohokoli.

• První ráno, když jsem byl na ulici jsem si vzdychl po probuzení myslím, že ležím doma v posteli. To mě už přestalo. Teď většinou první na co myslím je co budu jíst a kde se umyju.

• Po pravdě, je pitomý takhle žít, ale člověk to osvobodí od starostí a tak... Ráno se vzbudíte s nebem nad hlavou a neřešíte kdo je zrovna prezident a podobný hovadiny.

Lekce: Já, člověk

Učitelky vybraly 10 otázek ze Smysluplných rozhovorů, ze kterých si pak žáci sami volili ty, na které chtěli skrze svou postavu odpovídat a nechat ji promlouvat.

Co si o tobě většinou lidé myslí
a není to pravda?

smysluplné rozhovory

Sponsta lidé mě nemá rádo
Nejsou komunikativní, usměvaví a ani přátelští. Chtějí být, aby
mě mohli poznat v době, kdy pro mě úsměv infu malířství.

Jaká je tvá nejhezčí vzpomínka?

- smysluplné rozhovory

Kdykoliv se mě na to lidé ptají, vždyť jsem ^{odpyklím} ~~odpyklím~~ Vánoce, když mi bylo ~~12. Byl jsem v bublině~~ 12. Byl jsem v bublině a vždy si vybavím to příjemné teplo, chuť bublinových perníčků a smích málo máleho boráčky. Vždyť jsem na tento moment ráda vzpomínala a stále vzpomínám. Bylo to po dlouhé době, když jsem se ~~všichni~~ sešli u jasněho stolu a nikdo se s nikým nebalal.

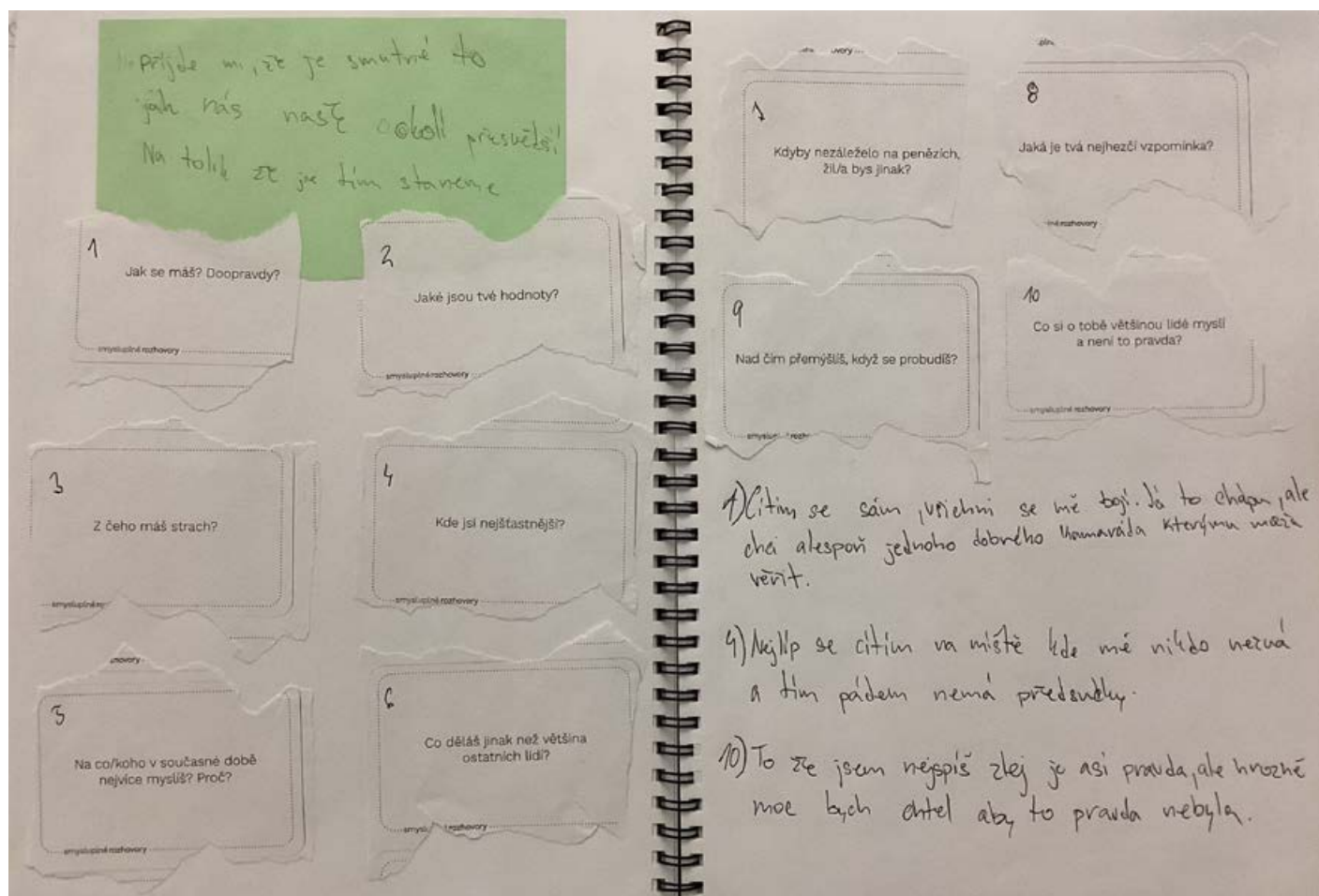
Nad čím přemýšlíš, když se probudíš?

- s7 tiskuplné rozhovory

ze mch chitla jstet chvili
klidn. Chitla bych se vratit zpet
do smu, kterij mi pchal pred ocamu.
Chci zavrit oci. Jstet chvili spat, ~~ale~~
~~ne' jstet chvili spat~~ ~~ne' jstet chvili spat~~
~~ne' jstet chvili spat~~. Vratit se zpet na
misto, které si nechtival ^{jsak} zdat.

Lekce: Já, člověk

Učitelky vybraly 10 otázek ze Smysluplných rozhovorů, ze kterých si pak žáci sami volili ty, na které chtěli skrze svou postavu odpovídat a nechat ji promlouvat.

Lekce: Já, člověk

Reflexe žáků

OTEVŘENÁ HODINA: JÁ, ČLOVĚK	
Lektorky: Eva Břečková, Lída Fidlerová	
Třída: 9. C	
Časová dotace: 2 hodiny ideálně, ale dnes jen 1 ☺	
Cíle:	
OSV/HODNOTOVÝ/ČTENÁŘSKÝ: Samostatně vyjadřuje pocity a prožitky týkající se toho, co čte, a propojuje je s tím, co ho v textu zaujalo.	
PISATELSKÝ: Nechává postavy mluvit za ně samé, zkouší v replikách vyjádřit postoj nebo pocit postavy.	
Organizace hodiny: Co vidím, co slyším, co mě napadá?	
EVOKACE: <i>Dojmy - prožít si neznámé tváře, střídavě sleduje p. vztahy, napětí - co se bude dít</i>	
UVĚDOMĚNÍ: <i>Úkol byl jednoduchý, ale úměrně a byl zábavný - někomu by mohlo dělat problém o tom mluvit</i>	
<i>dost jednoduché ale já to rychle u - líbilo se mi že mji odhad postavy se nelíží moze od textu, a tak se mji dojmy neútočně propojuj.</i>	
REFLEXE: <i>Celkově mě hodina bavila, je trochu přes pracovat pod dohledem nových lidí - člověk se bojí že něco podělá i část názory ostatních mě bavilo, aktivitu bych rád opakoval - ale s odstupem at' se nezpřotiví.</i>	
Zakázka: Směřovaly aktivity k naplnění cílů hodiny? Podařilo se žákům naplnit stanovené cíle? Jaké výstupy jsou důkazem toho, že se tak stalo?	

Lekce: Já, člověk

Reflexe žáků

OTEVŘENÁ HODINA: JÁ, ČLOVĚK
Lektorky: Eva Břečková, Lída Fidlerová
Třída: 9. C
Časová dotace: 2 hodiny ideálně, ale dnes jen 1 ☺
Cíle:
OSV/HODNOTOVÝ/ČTENÁŘSKÝ: Samostatně vyjadřuje pocity a prožitky týkající se toho, co čte, a propojuje je s tím, co ho v textu zaujalo.
PISATELSKÝ: Nechává postavy mluvit za ně samé, zkouší v replikách vyjádřit postoj nebo pocit postavy.
Organizace hodiny: Co vidím, co slyším, co mě napadá?
EVOKACE: <i>Bavilo mě to, i když jsem moc nesledoval. Dobře bylo, že jsem si občas o klavíru jsem užli mohli vybrat a byly od sebe odlišné.</i>
UVĚDOMĚNÍ: <i>Text byl dobrý, přehledný a nebyl moc dlouhý.</i>
REFLEXE: <i>On mi to nebylo těžké, protože mi to bylo velmi jasné. Jsem mi ale jist, protože jsem overthinker. :)</i>
Zakázka: Směřovaly aktivity k naplnění cílů hodiny? Podařilo se žákům naplnit stanovené cíle? Jaké výstupy jsou důkazem toho, že se tak stalo?

Lekce: Já, člověk

Reflexe žáků

OTEVŘENÁ HODINA: JÁ, ČLOVĚK	
Lektorky: Eva Břečková, Lída Fidlerová	
Třída: 9. C	
Časová dotace: 2 hodiny ideálně, ale dnes jen 1 ☺	
Cíle:	2. úroveň <i>Kritický</i>
OSV/HODNOTOVÝ/ČTENÁŘSKÝ: Samostatně vyjadřuje pocity a prožitky týkající se toho, co čte, a propojuje je s tím, co ho v textu zaujalo.	
PISATELSKÝ: Nechává postavy mluvit za ně samé, zkouší v replikách vyjádřit postoj nebo pocit postavy.	
Organizace hodiny: Co vidím, co slyším, co mě napadá?	<i>kritický přítel ✓</i>
EVOKACE: <i>Bylo celkem zajímavé poznávat pocity jen z obrázků, některé zaujali na první dojem. Jiné pod sebou skrývali pocity které z venku nevidíme.</i>	
UVĚDOMĚNÍ: <i>Bylo málo času na psaní na rozvádění svých myšlenek. Bylo jednoduché sjednotit se s postavou, hlavně ale záleželo na tom co prožívá, jestli je význam tento cit znatelný.</i>	
REFLEXE: <i>začala jsem se do příběhu, a soucitila jsem s postavou a její myšlenky jsem myšlím dobře napsala</i>	
Zakázka: Směřovaly aktivity k naplnění cílů hodiny? Podařilo se žákům naplnit stanovené cíle? Jaké výstupy jsou důkazem toho, že se tak stalo?	

Lekce: Já, člověk

Vlastní texty žáků

Jsem Miki

Jsem Miki, cítím se jako část přírody a podle toho se i chovám. Nejím zvířata, která jsou stejně jako já její součástí. Mám se zvířaty stejný vztah jako s lidmi. Planeta je příroda. Tu se snažím chránit, ale to chráním spíše nás, její obyvatele.

Jsem Miki, rád cestuju vlakem, na kole, ale hlavně pěšky. Pěší cestování miluju, protože projdete každý metr cesty a vidíte všechno. Zároveň nemusíte spěchat, protože vám neujede vlak, ale pokud chcete, můžete jít rychle.

Cestuju, protože rád navštěvuju nová místa, místní kulturu a lidi. U cestování dost často musím vystoupit ze své komfortní zóny nebo překonat strach. Strach při cestování většinou nemám, když musím například sám spát v lese, protože tam vím, že mi pravděpodobně nebezpečí nehrozí. Větší strach mám naopak z civilizace, ta je při cestování někdy potřebná, ale někdy může být i nebezpečná. Přes den civilizace přináší spíše pozitivní věci. Můžete si tam nakoupit jídlo, poznat lidi a mnoho dalšího. V noci se ale pro mě, jako pro převážně pěšího cestovatele, stává civilizace nepřítel bezpečnou oblastí. Záleží na tom, jak jste obezřetní a v menších vesnicích většinou žádné nebezpečí nečeká. Ve větších vesnicích nebo městech je riziko, že narazíte na opilé a agresivní lidi. I mě bohužel jednou tato situace zastihla a byla velice nepříjemná. Od té doby se snažím v noci civilizaci vyhýbat. Toto je ale jen jedno úskalí pěšího cestování a nějaký strach k tomu patří. Cestování miluju se vším, co přináší.

Jsem Miki, mám rád hudbu, rád ji vytvářím. Slyšet rytmus a tóny je něco kouzelného, protože mě zvuk uspokojuje a dělá mě šťastným. Je to zvláštní pocit, když cítím hudbu v těle. Když hraju ve větší skupině muzikantů a slyším, jak všechny nástroje do sebe zapadají, to je pocit štěstí.

Jsem Miki, umím vést tým, snažím se být nápomocný všem, jsem upřímný.

Ilustrace vytvořena s využitím AI.

Lekce: Já, člověk

Vlastní texty žáků

jsem hudba

Ahoj. Moc nevím, co se sem má psát a moje myšlenky asi taky docela ovlivňuje nedostatek spánku, protože jsem v sobotu do tří ráno hrála Life Is Strange, což je mimochodem dost dobrá hra. Tož, nějak bych se popsala jako člověk, co má rád pěkný písničky, lidi a kočky.

A taky budu mít psa. Velkého psa, černou dogu. Teda to asi ne, ale pes je kámoš. Mezi více lidma moc nemluví, ale ráda chodím na koncerty a festáky, kde se socializuju (nebo se o to aspoň snažím). Já fakt nevím co sem psát. Chce se mi spát, nebo dělat něco jinýho. Jít ven, na procházku. Poslouchat moje vinyly.

Hrát na kytaru. Nebo jen tak založit kapelu prostě, protože můžu. A chybí mně koncerty, protože to je jedna z mála věcí co mne jakž takž drží naživu a při smyslech. Ale tenhle měsíc se vůbec nic neděje, je to takový nudný a asi i nějaký přechodný období, neřeší se nic jinýho, než přijímačky, škola a pořád dokola. Začínaj prostě špinavý dlouhý dny. Snad to všechno bude zase oukej, až bude po všem. Jo a taky mně vytáčí Hloušek.

Mám ráda čaj. Jakože celkem dost, protože čaj je super. Je lepší než káva, protože do kávy si musím často dávat trochu mléka, aby se to dalo alespoň nějak požívat, ale doma nemáme rostlinné, takže kávu teď vůbec nepiju, jelikož se takto nechci podílet na zneužívání kraviček. Do budoucna plánuju se stát úplným veganem a kdokoliv, kdo tohle čte, by se nad tím měl zamyslet taky (joo, nechci tady nikoho přesvědčovat, ale tak přemýšlet nad tím ještě nikoho nezranilo). Ovocný čaje jsou celkem fajn, ale to i ty bylinkový. Nejhorší je, když mi čaj vystydne. To už se pak nedá pít, ale nechci ho vylévat, protože by to bylo plýtvání nebo tak něco. A taky mě štve, když si udělám čaj s nějakou specifickou příchutí, např. hruška a vanilka, ale ten čaj pak takhle vůbec nechutná. To je pak jenom čistý zklamání a zkazí mi to den.

Ilustrace vytvořena s využitím AI.

Lekce: Já, člověk

Vlastní texty žáků

Jsem králík

Přátelé, lidé, kteří mi dokáží pomoci, i když o tom neví. Dokáží mě osvobodit od mých myšlenek. Děkuji, že se mám komu se svěřit. Děkuji, že se mám s kým smát. Děkuji za vás. Jsem vděčná, že se mám s kým bavit, že můžu chodit do Lidlu nebo kamkoli jinam, s lidmi, na kterých mi záleží. Většinu času co jsem strávila ve škole, si nepamatuji, vlastně ani toho mimo ni. Nejvíce jsem si to užila v 8. a teď, v 9. třídě, dokážu se na ty roky podívat s odstupem, a říkám si, co jsem proboha dělala?

Časem jsem zjistila, co mě baví a na čem mi nejvíce záleží... Dokázala jsem najednou pochopit, co mě drží nad vodou a komu chci dát část svého času. Teď mi připadá, že jsem tu spoustu času nežila, jen přežívala, a to dobře rozhodně není. Chci každý den, hned po tom, co se probudím, žít. Alespoň tak, jak to v této fázi života dokážu, nikdy nevíme, co se stane, kdo odejde, a už se nevrátí, proto musíme žít tak, jako kdyby tento den byl poslední. Ha! To bylo lehký napsat, no, ale realita se trochu liší, není to totiž tak jednoduchý.

Jako, co by to byl za text o mě, kdybych se tady nezmínila o králících. Takže, mám dva, Tobíka a Lily. Profesionální přezdívka, hádejte, kdo ji vymyslel, Tobinka. Pořád jim vymýšlím lepší a lepší domov, takže spousta změn, ale jednou se třeba dostanu do fáze, kdy budu spokojená a králíci taky. Absolutně zbožňuji starat se o ně a být s nimi, jsem neskutečně ráda, že je mám. Dokázali mě inspirovat k vytvoření knížky *Chov zakrslých králíků*. Králíci totiž nejsou jen věci, nejsou nic míň a zaslouží si stejné množství lásky a pozornosti jako kočky a psi. Taky moc ráda tvořím, vyrábím sponky do vlasů a háčkuji všechno možné, doslova. Přeji všem, to nejlepší do života a i když mě někdy štve, jsem ráda, že jsem měla zrovna tuto třídu.

Ilustrace vytvořena s využitím AI.

Lekce: Já, člověk

Vlastní texty žáků

Já, Čolek

Já som Hugo, väčšinu času veselý a ke všetkým priateľský. Mám v sobe veľkej zájem o dopravu a občas mňa prepadne i fotografická nálada, i keď už to teda rozhodne není jak dřív. Jsem velmi vzpomínkový typ, kdykoliv si vzpomenu na něco, co už není, hrozně mňa vykolejí a obecně hodně času trávím nad přemýšlením o minulosti. I přes občas špatné podmínky si snažím udržovat dobrou náladu a docela se mi to i daří.

Obrovský vliv na moji psychiku má zároveň Teodor, když jsem s ním, je pro mňa téměř nemožný mít nějakou špatnou náladu a vždycky se s ním odpoutám od všech problémů a starostí. Jsem rád za to, že se nemusím nijak přetvařovat a zůstávám vždycky přirozený, mám rád svou osobnost a sám sebe, snad to teda nezní narcisticky.

Každý okamžik a fázi života hrozně prožívám a obecně v tom vidím nějakou formu magie. Je mi 15 let. Za tu dobu se mi povedlo dokázat dost věcí, ať už dobrých, tak se mi parkrát povedlo spadnout i na úplný dno. Je zajímavé, že pokaždé mým zaviněním. Každopádně vidím, že mňa tyto zkušenosti mění a posouvají dopředu, tak jak by to při dospívání mělo být.

Do budouca mám jeden jasný plán. Už přes tři roky jsem rozhodnutý o práci řidiče tramvaje. Myslím, že tímhle jsem aji v povědomí lidí známěj. Každopádně je to takovej můj životní cíl.

Ilustrace vytvořena s využitím AI.

ČLÁNEK
V ČASOPISE

Lekce: Já, člověk

Vlastní texty žáků

Jsem

Kdo jsem? Kdybyste mi tuhle otázku položili před dvěma lety, odpověděla bych vám, že jsem přátelská kreativní a všechny možné vlastnosti, jen abych se téhle otázky vyhnula. Protože jsem nevěděla, kdo jsem a po pravdě, to nevím ani teď. Netuším, jak mě lidi vnímají a po pravdě, to vědět nechci. Postupem času jsem se naučila hrát svou roli podle toho, s kým jednám a tím mu vyhovět.

Tak dlouho jsem samu sebe odsouvala do kouta, že už ani nedokážu napsat, kdo si vlastně myslím, že jsem. A když už jsem tím, kým bych chtěla být, vždy to závisí na

jednom z lidí kolem mě a to je nefér. Protože bych to chtěla vědět i bez něj. Vědět, jaký to je. Být si jistý, tím co umím a vědět, že to, co dělám, není zbytečné.

Možná že, je to normální.

Možná že, je to jen vývoj, kterým si projde každý.

Část života, která i kdyby měla být tolik nejistá, bude stát za to. Přece jenom jsem stále dítě, co má celý život před sebou. Je na mém budoucím já, jakým směrem se vydá. Jak pojme život. Nechci přemýšlet nad tím, co ze mě bude a nic, co by se mohlo stát. Žiju teď a tady a i malými změnami ze mě roste člověk, kterého za rok sama nepoznám.

Ilustrace vytvořena s využitím AI.

Lekce: Já, člověk

Vlastní texty žáků

Exemplář X

Základní zařazení je člověk moudrý, řadící se do rodu Homo (člověk) a do čeledi hominidi a je podle všeho všežravec, takže se živí rostlinnou i živočišnou stravou. Homo sapiens používá oděv nejen pro ochranu před klimatickými jevy, přičemž u tohoto exempláře to vypadá, jakoby nosil jen tři kusy dokola. Charakteristická je také schopnost imitace, díky které má možnost číst a psát. Exemplář vypadá, že si zmíněné čtení užívá a orientuje se v něm podle vysoké frekvence dlouhodobé činnosti. Vyznačuje se průměrnou inteligencí a výškou. Je to sociální stvoření a potřebuje kontakt k přežití, který se v poslední době snížil spolu s očními funkcemi, které začaly stagnovat před čtyřmi lety. K přežití potřebuje vodu, většinu zdravé dávky do sebe nalije po sedmé hodině večerní a ke konzumaci potřebuje jen malé dávky potravy za den. Zdravotní stav je optimální výmaje vyhadzující čelisti, plochých nohou, které přispívají ke stálé skolioze.

Kvůli zmíněným kondicím musela opakovaně navštívit fyzioterapeutku, která jí jednou za týden zdevastovala nohy. Další pohyb se vždy uskuteční v pondělí od šestnácti hodin, exemplář se musí dostavit na ulici Železniční do takzvaného cvičení, což je jen hezky zamaskovaný termín pro posilovnu pro děti. Tuhle aktivitu si náš pokus překvapivě užívá a baví ji.

V důsledku nadějného přeřazení do nového oddělení musí projít zkouškami z českého jazyka a matematických dovedností, doplněnými historií umění. K posledně zmíněné zkoušce je také nutné projít částí s třemi kreativními úkoly. K sedmáctému lednu jsou zkoušky z historie umění a uměleckých dovedností ukončeny a osmnáctého je exemplář přijat.

Po pozitivních zprávách už jen zbývá se prokázat v hromadných přijímacích zkouškách. Právě z tohoto důvodu se poskytuje domácí příprava, která exemplář očividně frustruje, jmenovitě když jedna stránka příkladů z Bělouna trvá alespoň třičtvrtě hodiny. Zato český jazyk, oproti všem doposudným úkazům, není moc problém. Poslední zápis se datuje k dvacátému únoru a je doporučeno podrobnější sledování.

Ilustrace vytvořena s využitím AI.

Lekce: Strategie lovu vodních ptáků

Ledňáček říční

Řád: srostloprstí

Čeleď: ledňáčkovití

Ledňáček říční je po většinu roku samotářsky žijící a přísně teritoriální pták. Živí se především menšími rybami, které loví střemhlavým útokem pod vodou. V malé míře se v jeho potravě objevuje i vodní hmyz a obojživelníci. Na svou kořist většinou číhá vsedě na větvi nad vodou.

Pokud kořist spatří, vrhá se rychlým střemhlavým letem pod hladinu, uchopí ji do zobáku a poté se opět vrací zpět na svou pozorovatelnou, která je 1–2 metry nad vodou. Pod vodou má oči otevřené, má je ale chráněné jemnou blankou. Při lovu se může potopit i jeden metr pod vodní hladinu, obvykle však nepřesahuje 25 cm.

Ulovenou potravu následně zabíjí údery o větve a polyká ji hlavou napřed, aby se neporanil o rybí šupiny a ploutve. V lovu bývá úspěšný tak každý desátý pokus. Let ho vysiluje.

Je průměrně velký 16,5 cm. Je velmi výrazně zbarvený s oranžovou spodinou a modrým hřbetem, křídly a temenem. Má nápadně dlouhý zašpičatělý zobák. Pro své nádherné zbarvení je nazýván Létař drahokam. Vyskytuje se u pomalu tekoucích čistých vod na velkém území Evropy, Asie a v Severní Americe. Slouží jako indikátor čistoty vody. Hnízdí v norách, které si sám hloubí ve strmých březích vod. V jedné snůšce mívá 5–7 světlých vajec. V ČR je chráněný, na našem území je maximálně 700 párů ledňáčků.

ZDROJE:

[HTTPS://WWW.STOPLUSJEDNICKA.CZ/LEDNACEK-RICNI-TAKHLE-LOVI-LETAJICI-DRAHOKAM](https://www.stoplusjednicka.cz/lednacek-ricni-takhle-lovi-letajici-drahokam) [CIT. 15. 1. 2023]

[HTTPS://CS.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/LED%C5%88%C3%A1%C4%8DEK_%C5%99%C3%AD%C4%8DN%C3%AD](https://cs.wikipedia.org/wiki/Led%C5%88%C3%A1%C4%8DEK_%C5%99%C3%AD%C4%8DN%C3%AD)

Lekce: Strategie lovu vodních ptáků

Terej bílý

Řád: terejové

Čeleď: terejovití

Rozpětí křídel dospělého tereje dosahuje až 180 cm, což mu umožňuje vytrvalé plachtění nad mořskou hladinou, při němž vyhlíží kořist. Při plachtění využívá vzdušné proudy.

Při samotném lovu se řítí k hladině zdánlivě sebevražednou rychlostí. Pod vodu zajíždí jako torpédo, ale když se vynoří zpátky na vzduch, nemá v zobáku nic, protože svou potravu polyká pod vodou.

Terej je zdatný pták s hydrodynamickým tělem a silnými nohama opatřenými plovacími blánami. I když je excelentní letec, zdržuje se spíše u pobřeží. Vyniká ostrým zrakem. Oblíbenou potravou jsou pro něj ryby a hlavonožci, za kterými se vrhá z výšky až 30 metrů. Náraz jeho těla na hladinu vytvoří rázovou vlnu, která sama o sobě kořist omráčí.

Jak to, že on sám může takovou ránu přežít? Má speciálně utvářenou lebku s dutinami plněnými vzduchem, což mu umožňuje silný náraz z velké výšky. Nemá vnější nozdry, otvory jsou zakryty kostěnými přepážkami, takže když se potápí, nevnikne mu mořská voda do úst. Má nad-očnicové solné žlázy, které vylučují koncentrovaný solný roztok. Tím se tělo zbavuje soli. Proto může požírat slané ryby a pít mořskou vodu.

Je mořský pták, obývající Atlantik a Tichý oceán. Jeho přirozeným biotopem jsou především pobřežní vody. Dorůstá 65–74 cm. Váží kolem 3 kg. Jedná se o největšího mořského ptáka Evropy. Dožívá se 16–20 let.

Díky jeho způsobu letu se mu dostalo jména „Fou de Bassan“ čili „Blázen z Bassanu“.

Je to společenský pták, žije v koloniích na skalách na malých ostrůvcích, kde se jich tísní tisíce.

Snůška obsahuje jediné vejce. Jsou partneři na celý život.

ZDROJE:

HAINALL, DAVID, 2021. VĚRNÝ BLÁZEN S TVRDOU HLAVOU: TEREJ BÍLÝ JE NEJVĚTŠÍM MOŘSKÝM PTÁKEM EVROPY. IN: STOPLUSJEDNICKA.CZ [ONLINE]. 30. 7. 2021 [CIT. 20. 11. 2023]. DOSTUPNÉ Z: [HTTPS://WWW.STOPLUSJEDNICKA.CZ/VERNY-BLAZEN-S-TVRDOU-HLAVOU-TEREJ-BILY-JE-NEJVETSIM-MORSKYM-PTAKEM-EVROPY](https://www.stoplusjednicka.cz/verny-blazen-s-tvrdou-hlavou-terej-bily-je-nejvetsim-morskym-ptakem-evropy).

[HTTPS://CS.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/TEREJ_BÍLÝ](https://cs.wikipedia.org/wiki/Terej_bílý)

Lekce: Strategie lovu vodních ptáků

Ukázky práce žáků

Ledňáček má chráněné
oči blankou.

Letí střemhlav pod
vodou

Váží 0,5 kg

Bere si potravu

1-2 m nad vodou

omlatí ji o větev

Terej nad vodou
plachtí

Váží 3 kg

pod vodou je jako
torpédo

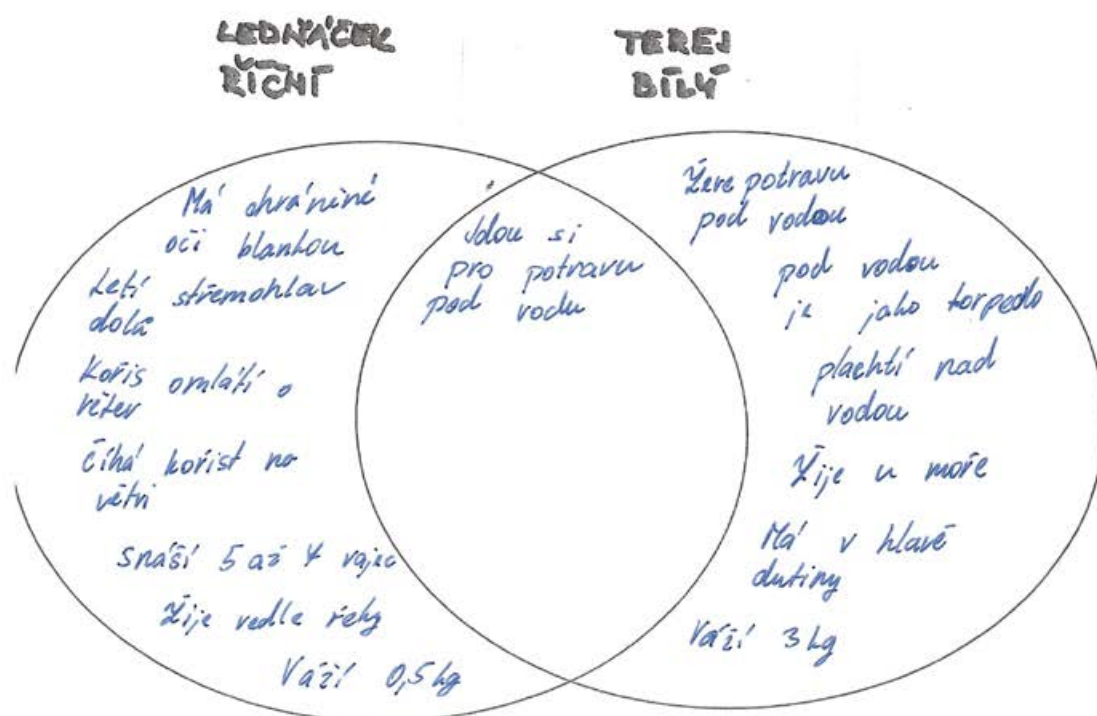
Potravu bere pod
vodou

ledňáček loví kořist tak že nejdrív číhá na kořist na větví a když spatří kořist tak vystřelí rychlostí 45 km/h do vody a zobákem to kořist pod vodou uloví vyletí s ním na větev která je 1-2 m vysoko nad hladinou a kořist zabije tím že úderem do vetve ho zabije a pak si ho vezme do své skrýše a tam ho hlavou napřed spolkne. ledňáček je samotář, snáší 5-7 světlých vajček. Když spatříte v přírodě ledňáčka znamená to že je tam čistá krajina. Váží půl kg.

terej loví kořist tak že nejdrív číhá na kořist v létu a když spatří kořist tak vystřelí rychlostí 90 km/h do vody a ve vodě jí už sežere. terej má torpédovitý tvar. snáší jen 1 vajčko váží až 3 kg

Lekce: Strategie lovu vodních ptáků

Ukázky práce žáků

Lekce: Strategie lovu vodních ptáků

Ukázky práce žáků

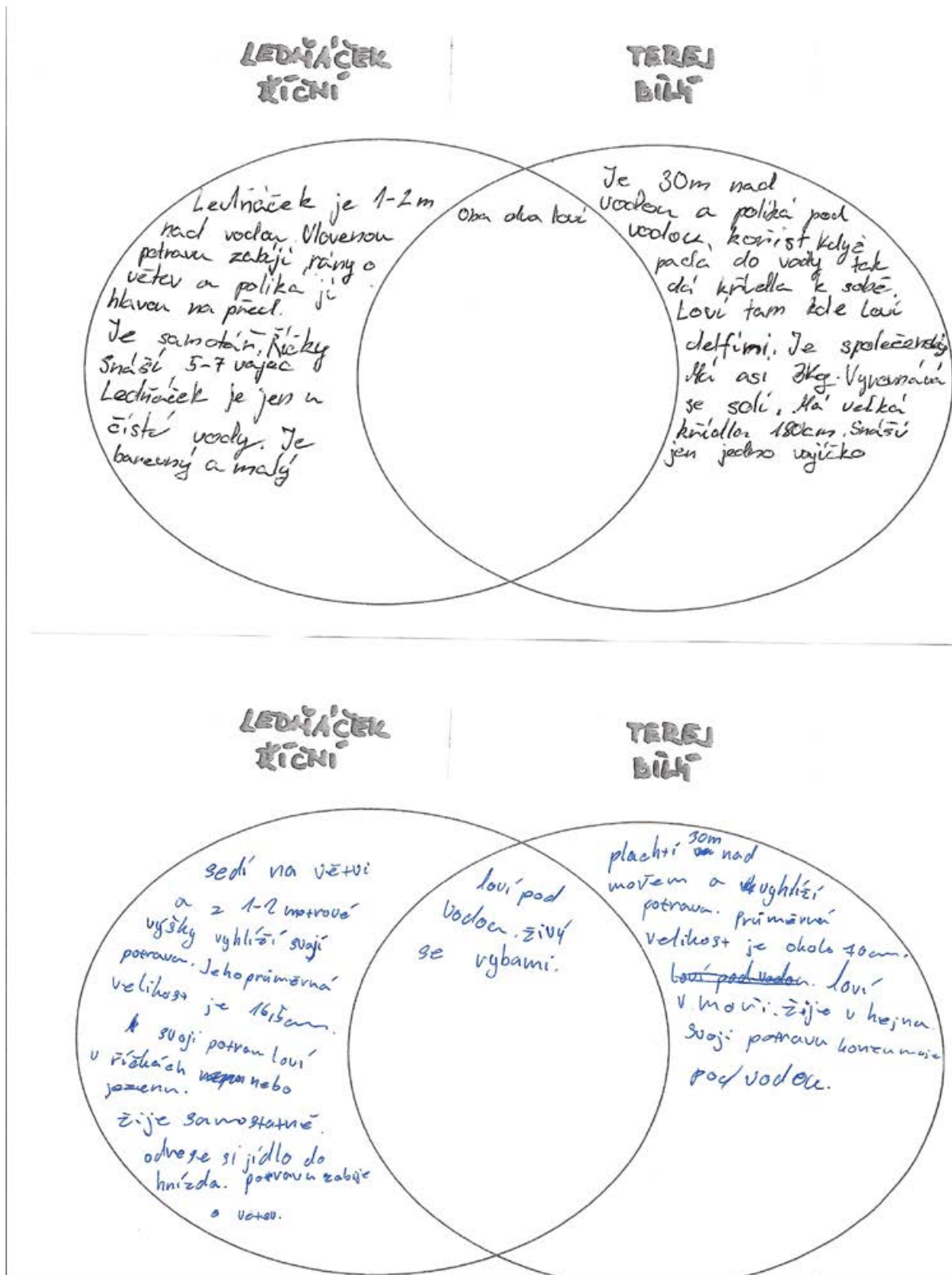
Ledňáček je samotář a žije u řeky. Je 1-2 m nad vodou a nepolíká svoji kořist pod vodou. Uloví si ji a pak ji zabije tak, že s ní bouchne o větev a sni ji hlavou napřed aby se neporanil o šupiny. Terej žije u moře. Plachtí nad mořem 30 m. Loví tam kde loví delfini protože delfin je mace a mají ty ryby u sebe a tak Terejové můžou jít pod vodu a ~~lovit~~ a sníst si rybu. Ale všichni Terejové musí přežít pád do vody takže se občas stane to že nikdož umře. Když padají do vody křičela si dává k sobě. Ledňáček je barevný ale Terej je bílý. Ledňáček je menší než Terej. Terej ~~je~~ 180 cm. Ledňáček má pozorovatelnou 1-2 m nad vodou. má dlouhý křídla

Dnes jsem se dovedla ze Terej lovit tak že plachtí 30 metrů nad mořskou hladinou a při tom plachtění vyhlíží svoji potravu, když má vyhlédnou ~~potravu~~ potravu ta letí nebezpečnou vyhlíží až 90 km/h. Má torpédovitý tvar takže do vody vletí bez problémů. Svoji hlavu si neporaní protože má jakby dvojitou letku a má tam dutiny. Když svoji potravu uloví tak ji ~~von~~ rovnou zkonsumuje ve vodě. Jeho vzrůst křídla dosahuje až 180 cm a ~~vý~~ vysoký je něco okolo 40 cm. Terej ~~žije~~ žije v kolonii/hejně.

Dnes jsem se dozvěděla o Ledňáčkovi že si svoji potravu vyhlíží větve ~~1-2 m~~ 1-2 m výš. Ledňáček je velký 16,5 cm a váží 0,5 kg. Loví drobné ryby. Když si svoji potravu vyhlídne tak letí docela rychle. Svoji potravu si vytažne z vody a začne s ní mlátit o větev dote doby dokud nezemře pak si ji odnese do svého hnízda. Věšku je chráněn a je tam jen 100 párů. Jeho tělo je malé a pevné a jeho zobák je zpevněný.

Lekce: Strategie lovu vodních ptáků

Ukázky práce žáků

Lekce: Strategie lovu vodních ptáků

Ukázky práce žáků

Dnes jsme se dozvěděli o Lednáčkovi a Terejovi a oni jsou skoro úplně odlišní protože Lednáček Loví v sedli z větve číha na kořist a svojí kořist se potopí a odnese is jiné svoje místo a m budo mlati o větve aby si tu kořist zabil je to samotář a je velmi malý proto si vyhledá malou kořist. Ale zato Terej je velký aerodynamický střemhlavý přiklase mu ta protože tak Loví jako toupě do svojí kořisti Loví tak že plachtí on se pal do vody ponor velkou rychlostí až 90 km/h a se ponoří pod vodu smí svojí kořist tak Loví mezi delphinami jsou takoví poutáci se lavic ale hekteri se ani nemusí vyhnout a zůstane mrtví

LEDNÁČEK ŘÍČNÍ

Lednáček říční je barevný má oranžové břicho a pod krkem je bílý. Má špičatý zobák. Loví nad vodou na větvičkách. do vody se dokáže ponořit až 1-2m. je samotář.

TEREJ BÍLÝ

Terej bílý je dvou barevný. má křídla která když je roztáhne tak měří 180cm. má špičatý zobák. Plachtí nad vodou. do vody se dokáže ponořit až 90 km/h. je společenský

Lekce: Výstražná zbarvení živočichů

Pracovní list

JMÉNO: _____

Prozkoumej živočicha MLOKA. Jaký je? Pokus se napsat vhodná slova jako své odpovědi:

Doplň větu:

Nejen mlok používá výraznou kombinaci barev, aby všem predátorům zavčas sdělil jasnou zprávu: _____

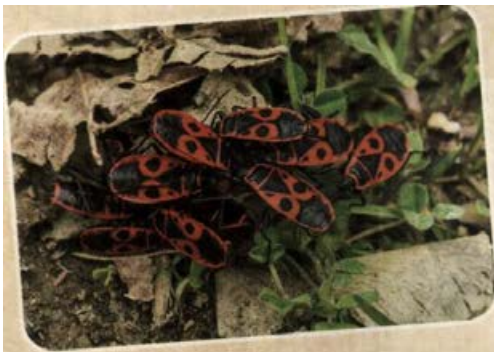
Znáte nějakého živočicha, který je také žlutě, oranžově nebo červeně zbarvený? Zapiš jejich jména:

Lekce: Výstražná zbarvení živočichů

ZDROJ TEXTU: *Ahoj divočino*, roč. 3 (podzim 2022), s. 12–13. ISSN 2694-9334.

Lišaj pryšcový

Housenky tohoto nočního motýla **mají proměnlivé zbarvení, ve kterém převládá žlutá, červená, černá a bílá barva**. Tuto nápadnost si mohou dovolit, protože jejich potravou je jedovatý pryšec, a stávají se tak samy nejedlé. Pro znásobení tohoto efektu se housenka při napadení predátorem začne svíjet a vyvrhovat zbytky jedovaté potravy.

Ruměnice pospolná

Červeno-černá ruměnice je druh pospolitě žijícího hmyzu. Jako potrava to rozhodně není žádná pochoutka, **jsou tvrdé a nechutné**. Pokud tedy predátory před jejich konzumací neodradí zbarvení, měl by je dostatečně varovat zápach, který vypouští jejich larvičky.

Slunéčko

Ani slunéčka neboli berušky nepatří mezi dvakrát chutná sousta, což náležitě dávají najevo svými červenými či žlutými krovkami se spoustou černých teček. **Na svou obranu vypouštějí oranžovou šťávu obsahující alkaloidy, díky kterým jsou hořká a jedovatá**. Podobně jedovaté jsou i jejich larvy a kukly.

Křižák pruhovaný

Zastrašující **černo-žluto-bílé pruhování** na těle mají i tito křižáci. Samička na první pohled působí nebezpečně, není to žádný drobeček, ale ve skutečnosti i ona klame tělem a její zbarvení jsou jen mimikry. Pro člověka není žádnou hrozbou, její klepítka stěží prokousnou lidskou kůži a i jed má velmi slabý, vhodný akorát tak na lov sarančat.

Lekce: Výstražná zbarvení živočichů
Pracovní list

JMÉNO: _____

Název živočicha: **Lišaj pryšcový**

Zbarvení zvířete: _____

Jiná ochrana: _____

Jak se brání proti nepřítelům: _____

Název živočicha: **Slunéčko sedmitečné**

Zbarvení zvířete: _____

Jiná ochrana: _____

Jak se brání proti nepřítelům: _____

Název živočicha: **Ruměnice pospolná**

Zbarvení zvířete: _____

Jiná ochrana: _____

Jak se brání proti nepřítelům: _____

Název živočicha: **Křížák pruhovaný**

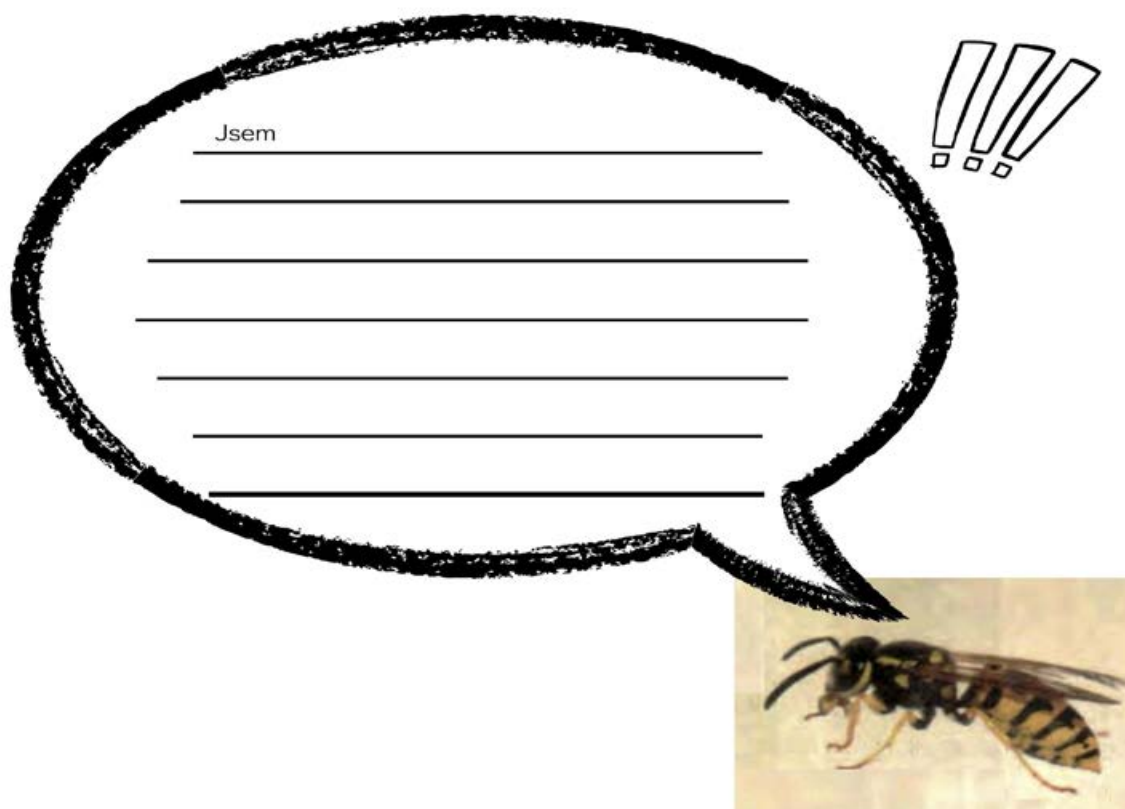
Zbarvení zvířete: _____

Jiná ochrana: _____

Jak se brání proti nepřítelům: _____

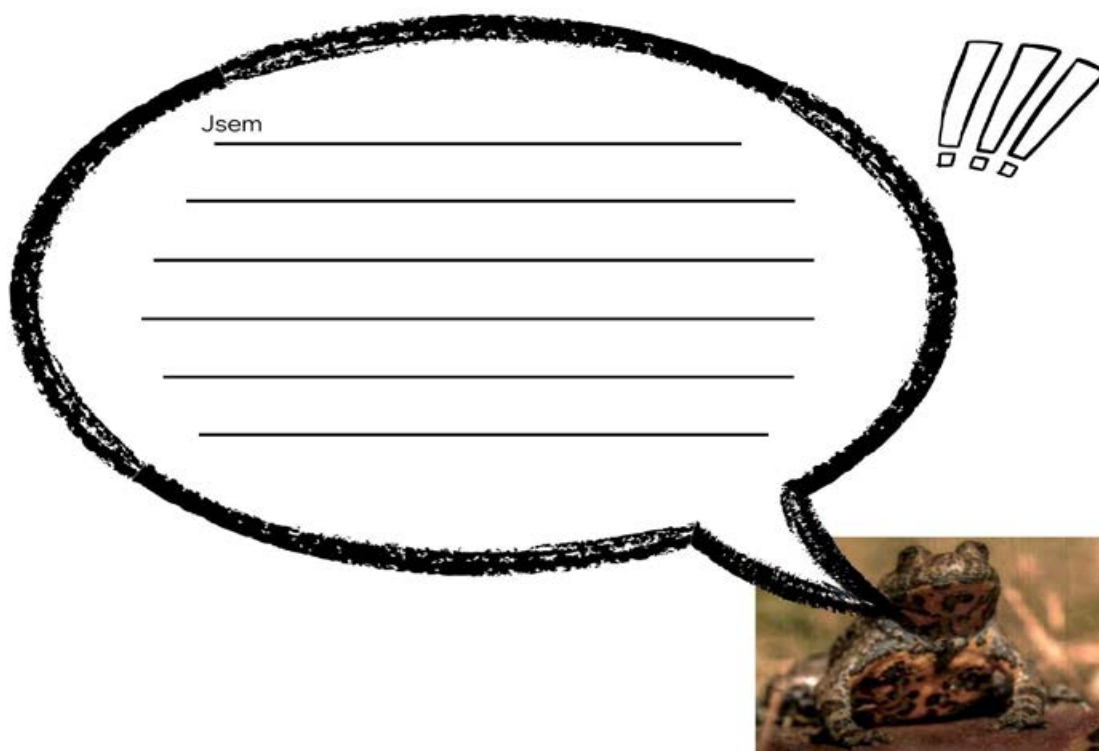
Lekce: Výstražná zbarvení živočichů

Pracovní list

Lekce: Výstražná zbarvení živočichů

Pracovní list

Kuňka žlutobřichá

Na našich nejmenších žabkách by si rád pochutnal kdejaký dravec, takže jsou vybaveny **hned dvojím typem zbarvení**. Z vrchní strany mají maskování v barvě blátivé kaluže, ve které obvykle žijí, a díky tomu jsou v ní téměř neviditelné. Navíc jsou vyzbrojeny kožními žlázami, ze kterých při ohrožení začnou vylučovat bělavou, intenzivně páchnoucí tekutinu dráždivou sliznici a pokožku.

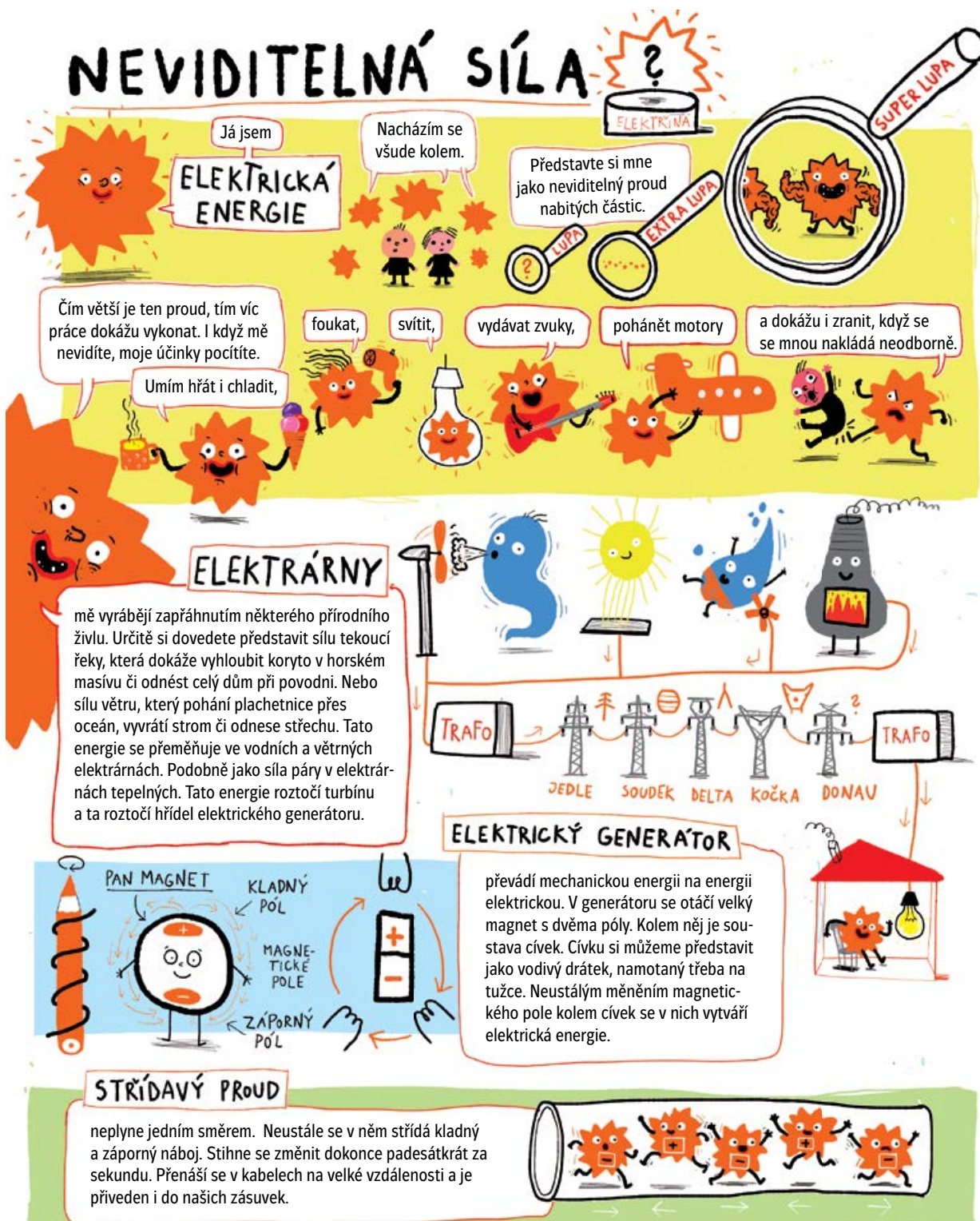
Pokud je KUŇKA odhalena, snaží se útočníka odradit tím, že se miskovitě prohne a ukáže tak výstražné zbarvení spodní části těla.

Texty do výuky: Elektrická energie

Úryvek z: KAŠPAR, Martin a LITOŠOVÁ, Radana. Neviditelná síla. Ilustrace: Jaromír Plachý.

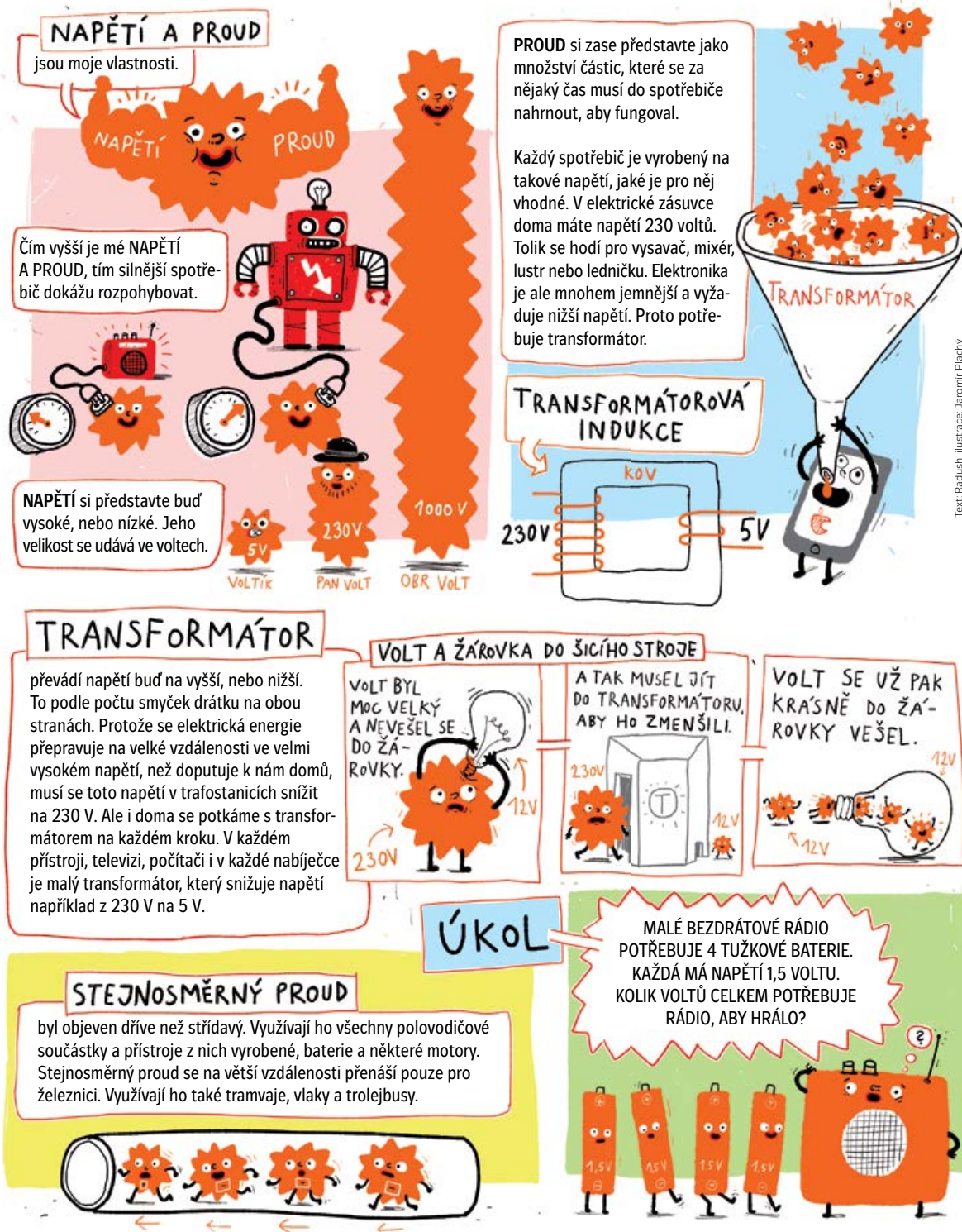
In: Raketa: časopis pro děti chytrých rodičů. Praha: Labyrint, číslo 25, 2020. ISSN 2336-5889.

Texty do výuky: Elektrická energie

Úryvek z: KAŠPAR, Martin a LITOŠOVÁ, Radana. Neviditelná síla. Ilustrace: Jaromír Plachý.

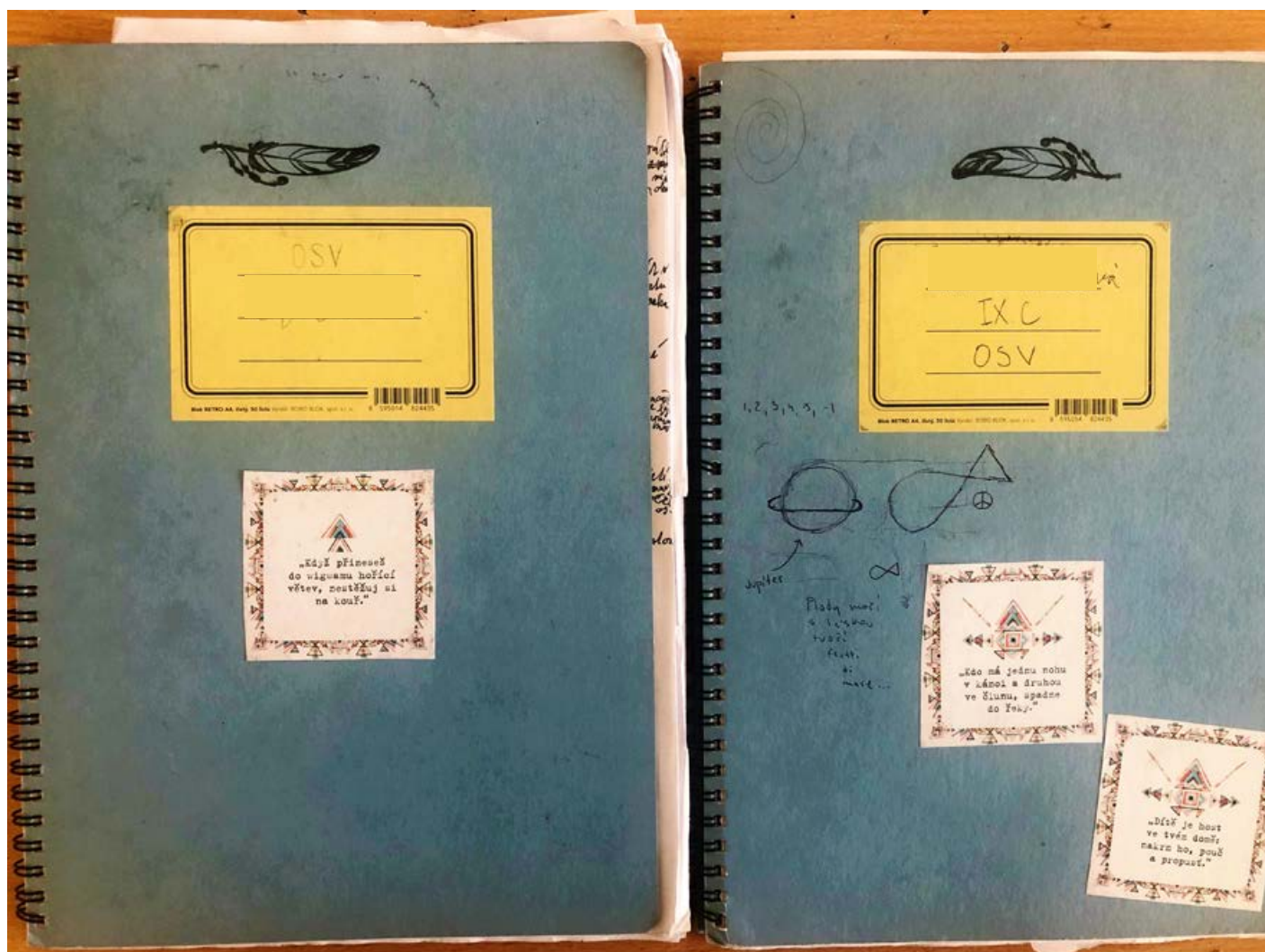
In: Raketa: časopis pro děti chytrých rodičů. Praha: Labyrint, číslo 25, 2020. ISSN 2336-5889.

Text: Raduše, ilustrace: Jaromír Plachý

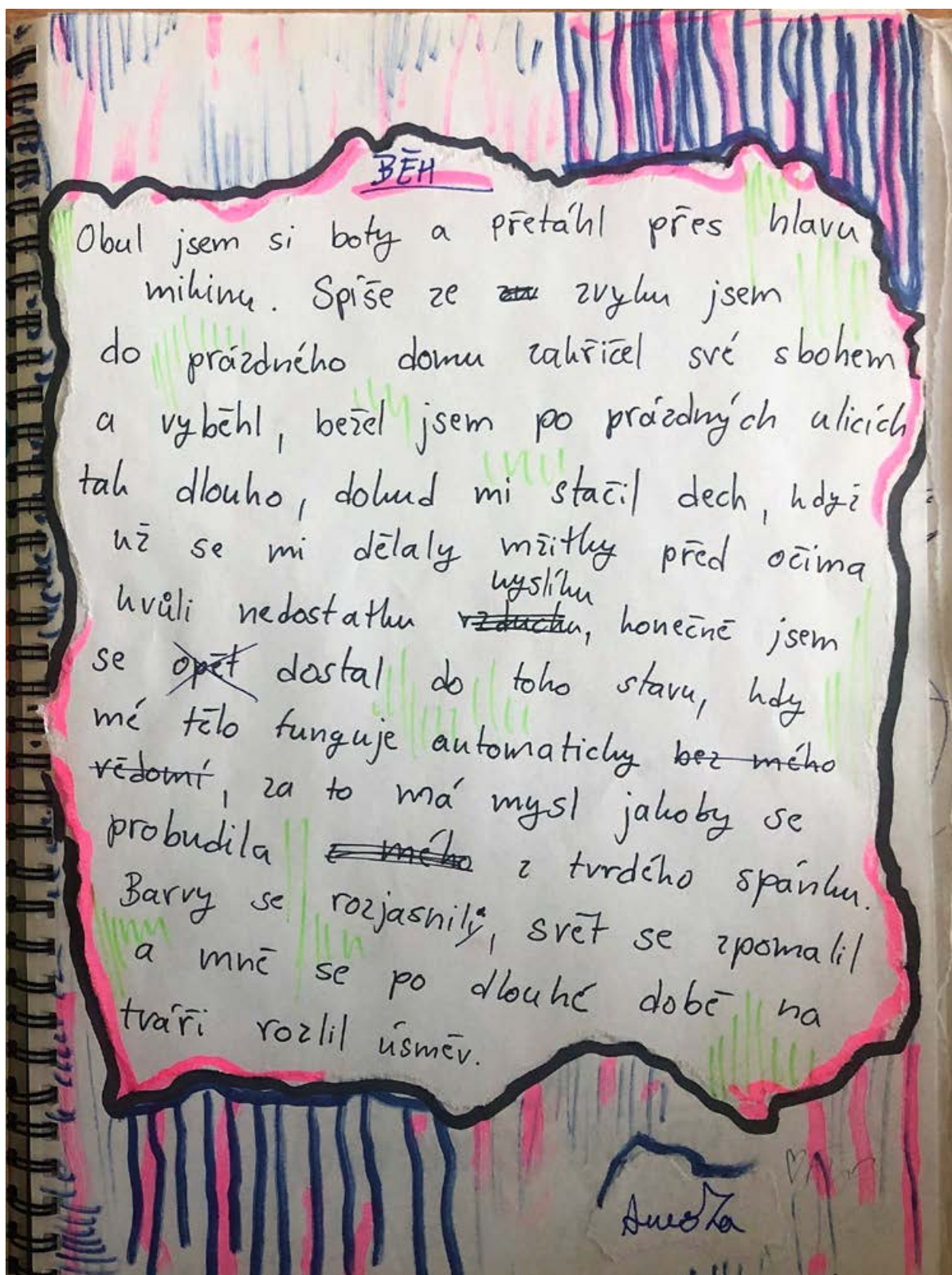
Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

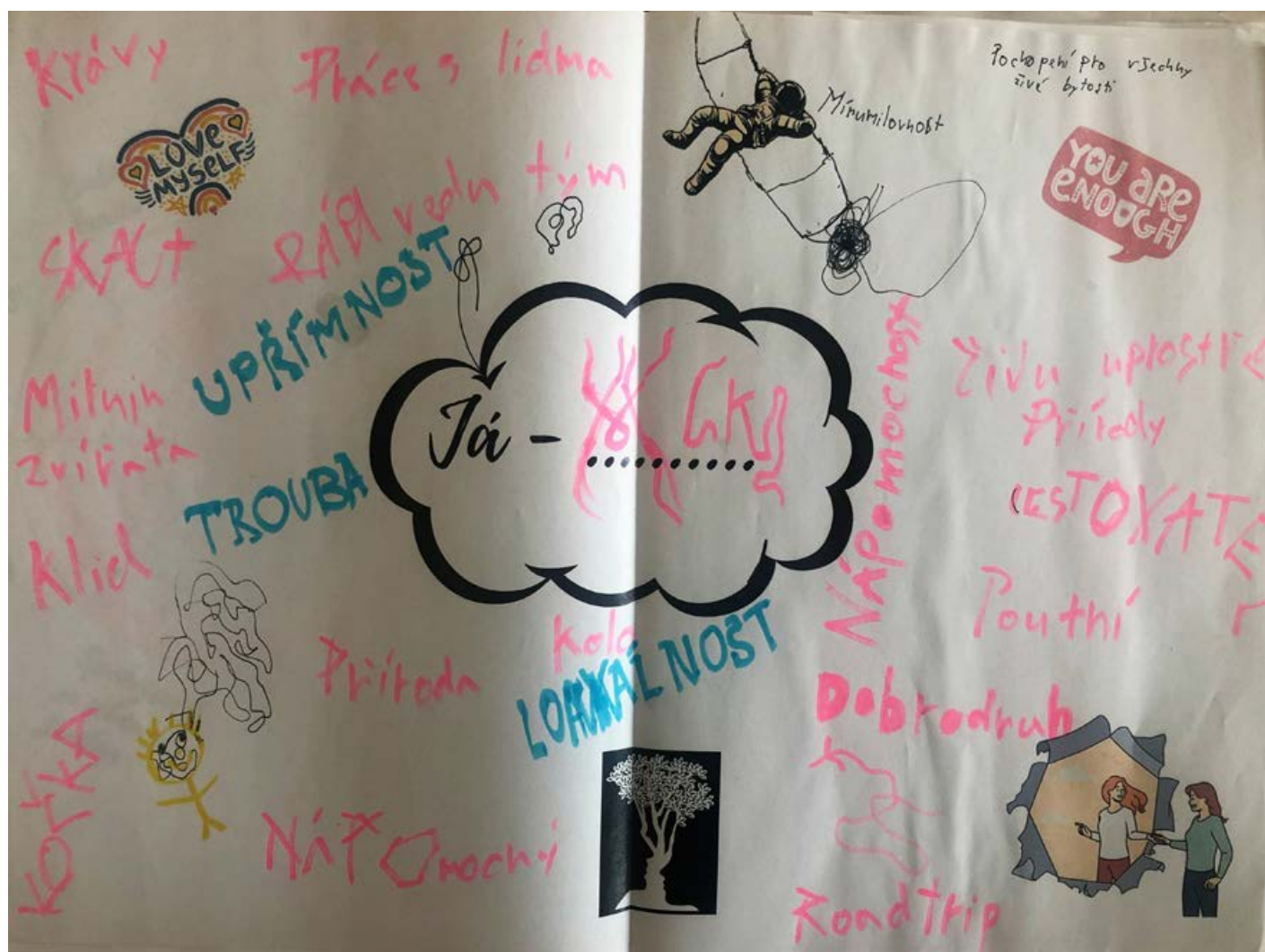
Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

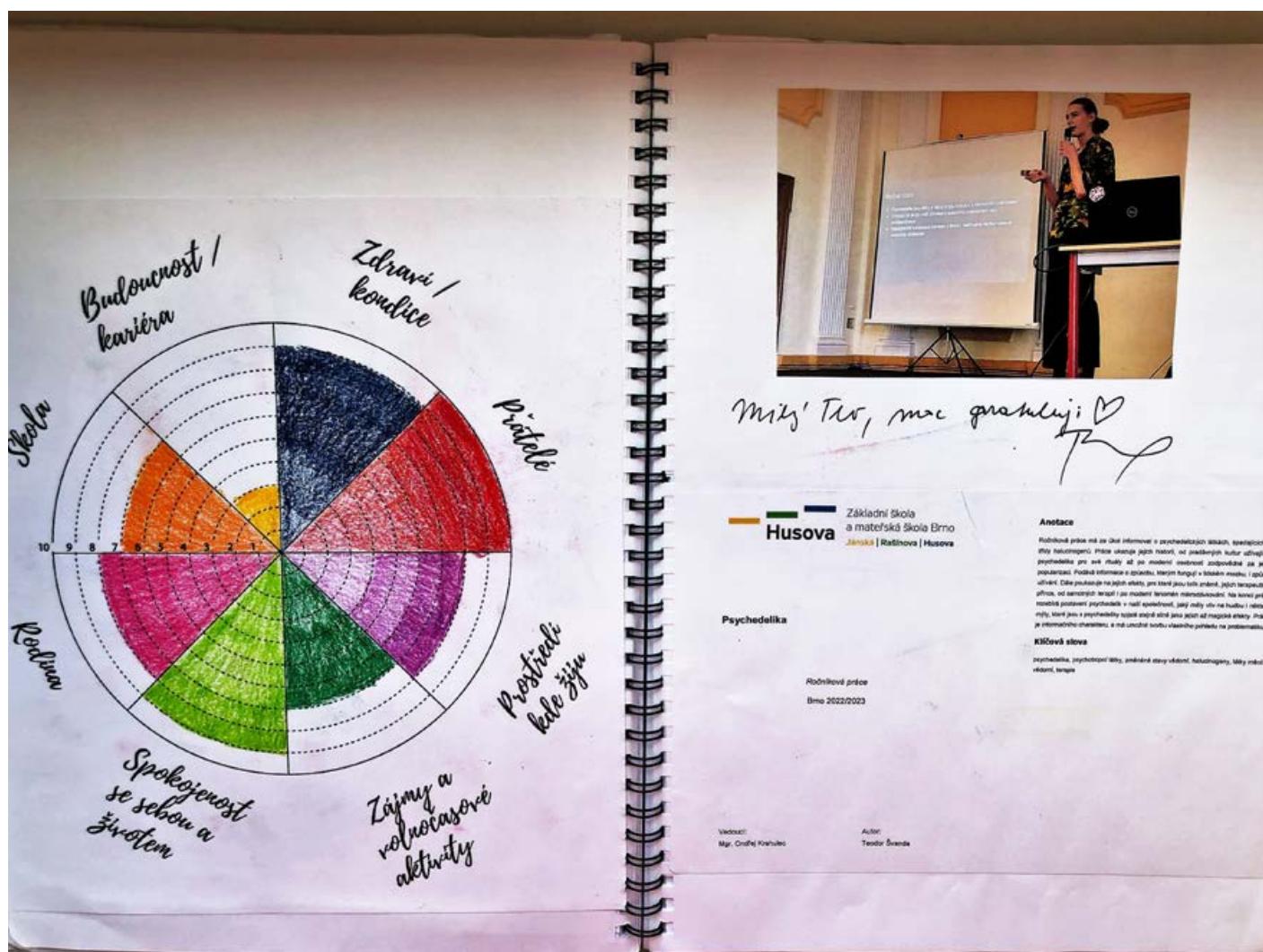
Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

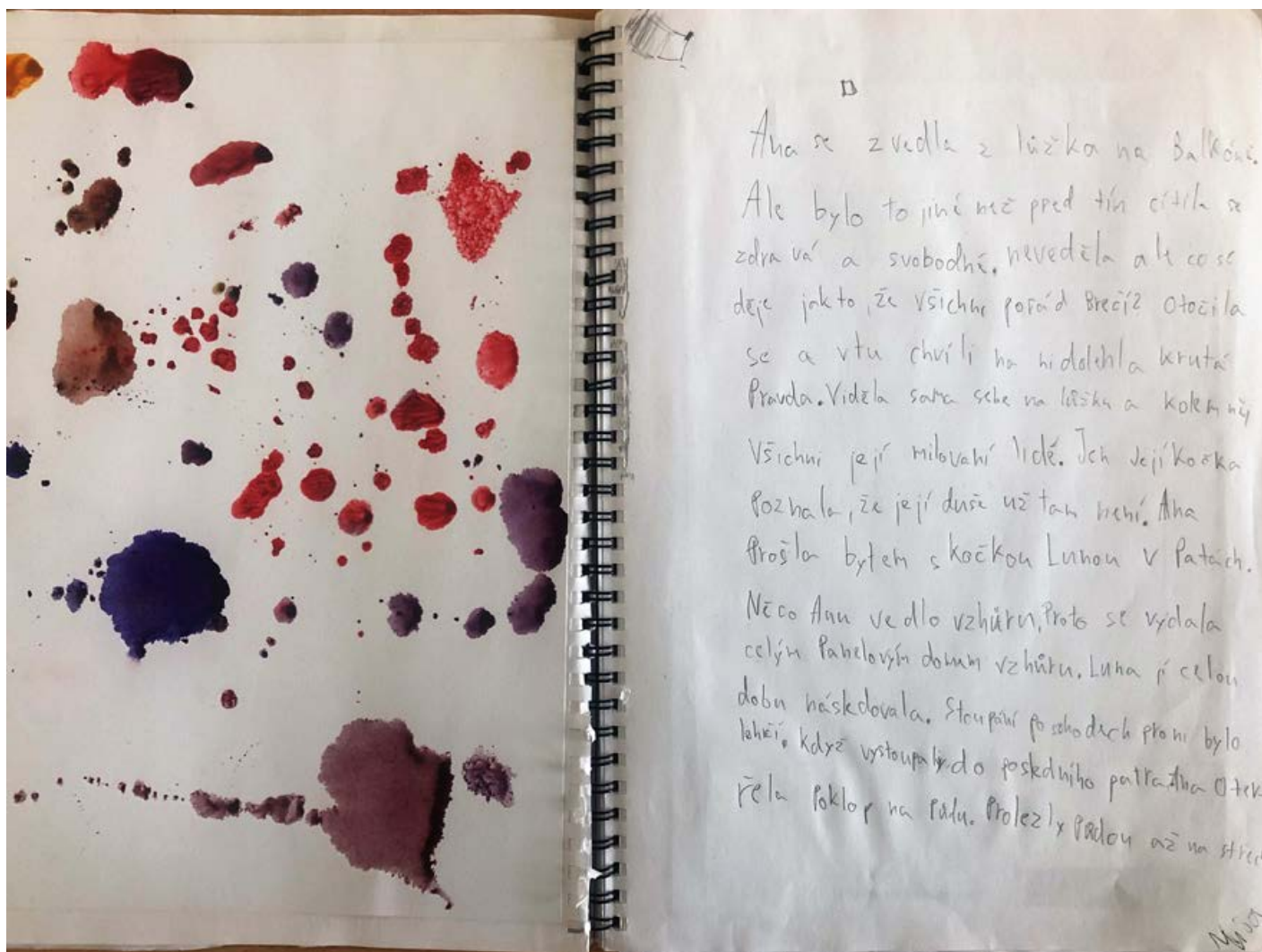
Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

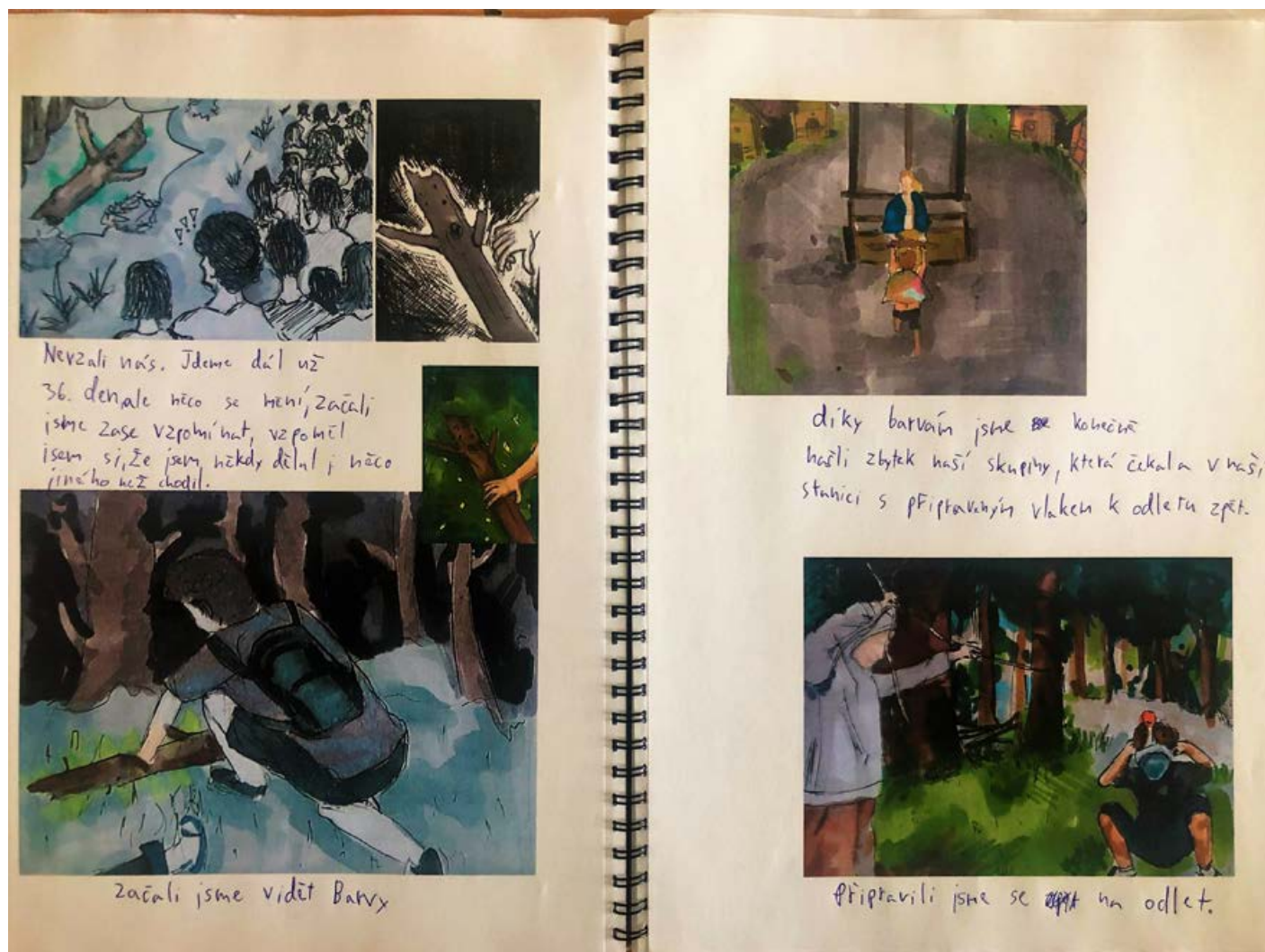
Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

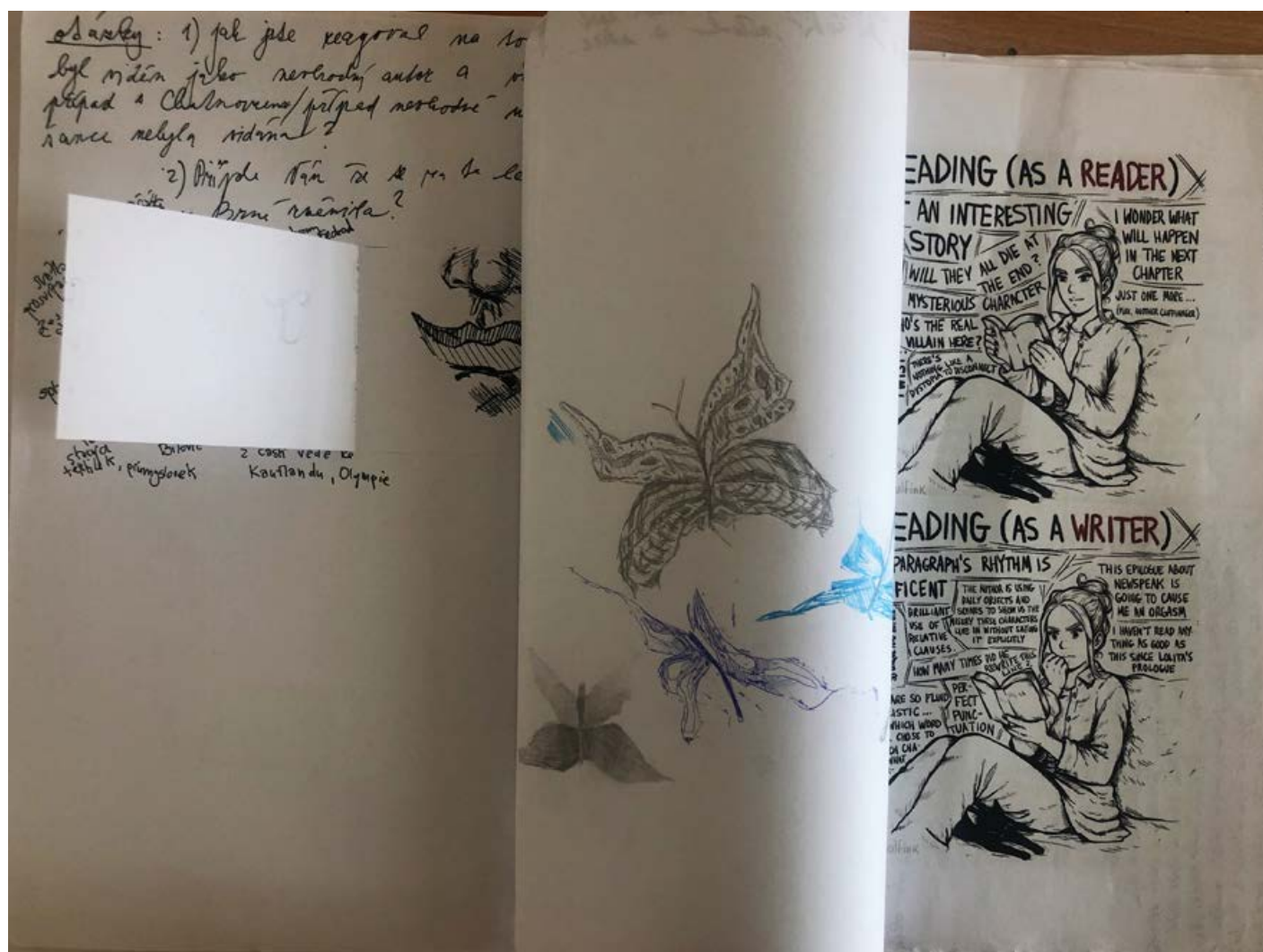
Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

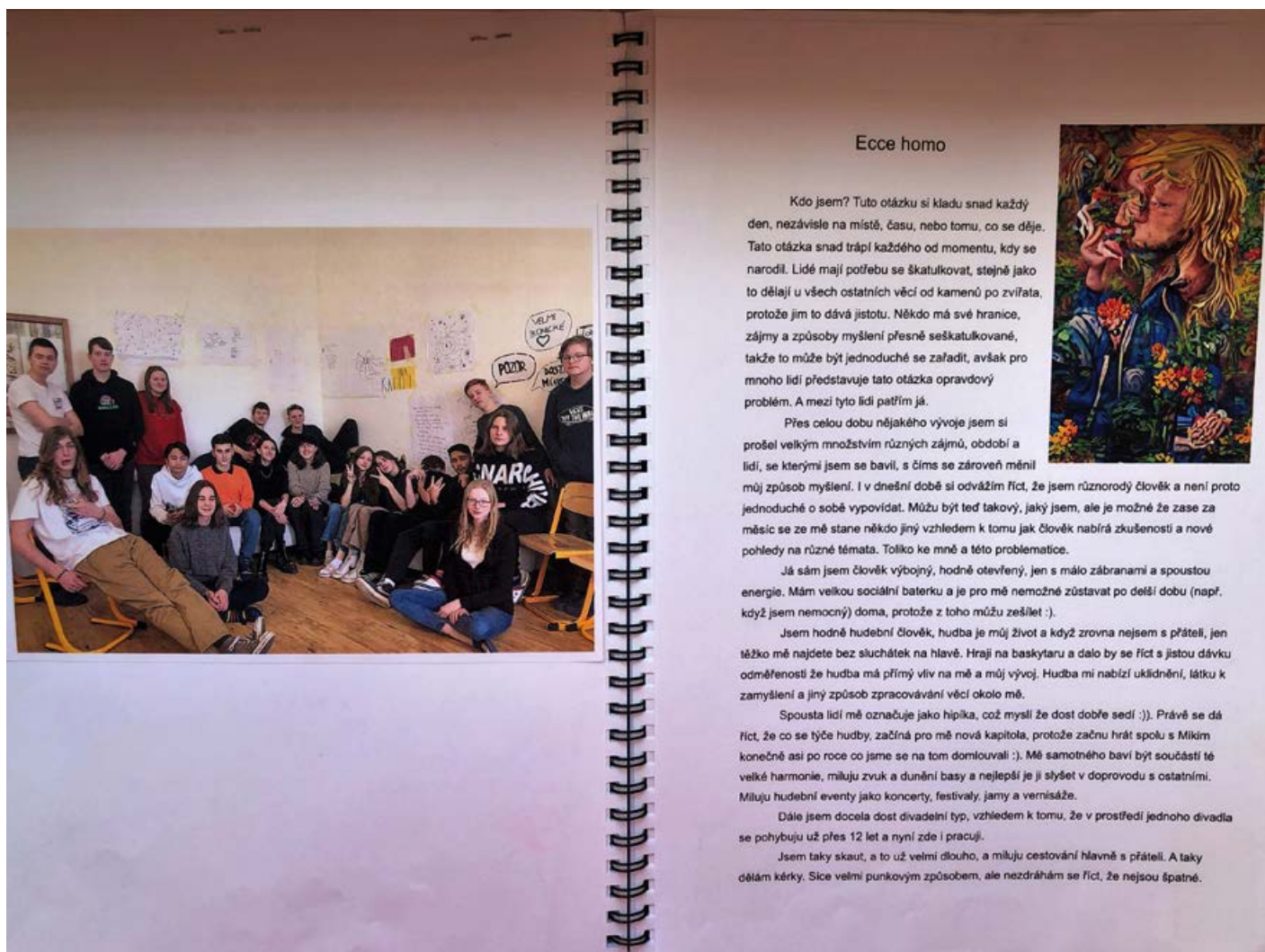
Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

Rozhovor: Lída Fidlerová: Vážná věc, ten reflektivní deník

Příklady práce žáků

Ecce homo

Kdo jsem? Tuto otázku si kladu snad každý den, nezávisle na místě, času, nebo tomu, co se děje. Tato otázka snad trápí každého od momentu, kdy se narodil. Lidé mají potřebu se škatulkovat, stejně jako to dělají u všech ostatních věcí od kamenů po zvířata, protože jim to dává jistotu. Někdo má své hranice, zájmy a způsoby myšlení přesně seškatulkované, takže to může být jednoduché se zařadit, avšak pro mnoho lidí představuje tato otázka opravdový problém. A mezi tyto lidi patřím já.

Přes celou dobu nějakého vývoje jsem si prošel velkým množstvím různých zájmů, období a lidí, se kterými jsem se bavil, s čím se zároveň měnil můj způsob myšlení. I v dnešní době si odvážím říct, že jsem různorodý člověk a není proto jednoduché o sobě vypovídat. Můžu být teď takový, jaký jsem, ale je možné že zase za měsíc se ze mě stane někdo jiný vzhledem k tomu jak člověk nabírá zkušenosti a nové pohledy na různé témata. Toliko ke mně a této problematice.

Já sám jsem člověk výbojný, hodně otevřený, jen s málo zábrany a spoustou energie. Mám velkou sociální baterku a je pro mě nemožné zůstat po delší dobu (např. když jsem nemocný) doma, protože z toho můžu zešlést :).

Jsem hodně hudební člověk, hudba je můj život a když zrovna nejsem s přáteli, jen těžko mě najdete bez sluchátek na hlavě. Hraji na baskytaru a dalo by se říct s jistotou dávku odměřenosti že hudba má přímý vliv na mě a můj vývoj. Hudba mi nabízí uklidnění, látku k zamyšlení a jiný způsob zpracovávání věcí okolo mě.

Spousta lidí mě označuje jako hipika, což myslí že dost dobře sedí :)). Právě se dá říct, že co se týče hudby, začíná pro mě nová kapitola, protože začnu hrát spolu s Mikim konečně asi po roce co jsme se na tom domlouvali :). Mě samotného baví být součástí té velké harmonie, miluju zvuk a dunění basy a nejlepší je ji slyšet v doprovodu s ostatními. Miluju hudební eventy jako koncerty, festivaly, jamy a vernisáže.

Dále jsem docela dost divadelní typ, vzhledem k tomu, že v prostředí jednoho divadla se pohybuji už přes 12 let a nyní zde i pracuji.

Jsem taky skaut, a to už velmi dlouho, a miluju cestování hlavně s přáteli. A taky oběm kérky. Sice velmi punkovým způsobem, ale nezdráhám se říct, že nejsou špatné.

